

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.6.2012
COM(2012) 287 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

**Regionerne i Den Europæiske Unions yderste periferi: et partnerskab for intelligent,
bæredygtig og inklusiv vækst**

{SWD(2012) 170 final}

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Regionerne i Den Europæiske Unions yderste periferi: et partnerskab for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst

1.	Indledning	2
2.	Udviklingen i den europæiske strategi for regionerne i den yderste periferi	4
3.	Prioriteterne i den nye EU-strategi	5
4.	Nye forslag.....	6
4.1.	Den interne dimension	6
1)	Samhørighedspolitik.....	6
2)	Traditionelle sektorer.....	8
3)	Nye sektorer.....	10
4)	Udvikling af iværksætterkulturen	11
5)	Integration i det indre marked	12
6)	Beskyttelse af yderregionernes miljø	14
4.2.	Den eksterne dimension.....	14
5.	Konklusion.....	16

1. INDLEDNING

Denne meddelelse beskriver, hvordan Kommissionen agter at arbejde i partnerskab med regionerne i den yderste periferi¹ ("yderregionerne") for at opnå en intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Rådet² har understreget, at Europa 2020-strategien med sine tre centrale prioriteter, nemlig udvikling af en økonomi baseret på viden og innovation, fremme af en mere ressourceeffektiv, grønnere og mere konkurrencedygtig økonomi og fremme af en økonomi med høj beskæftigelse, der sikrer social og territorial samhørighed, skal anvendes fuldt ud i yderregionerne, idet der bør tage hensyn til disse regioners særlige karakteristika og begrænsninger. Rådet anerkender "behovet for at skabe balance mellem på den ene side de foranstaltninger, der sigter mod at modvirke de specifikke og permanente begrænsninger, som regionerne i den ydre periferi må leve med, og på den anden side de foranstaltninger, der sigter mod at fremme deres fordele og muligheder".

Målet er at hjælpe yderregionerne til at blive mere selvstændige og økonomisk stærkere og til i højere grad at skabe bæredygtig beskæftigelse ved at udnytte deres enestående ressourcer og deres merværdi for EU. Som anerkendt i artikel 349 i TEUF vil der altid være vanskelige betingelser, såsom deres fjerne beliggenhed fra det europæiske fastland. Den bedste måde at sikre yderregionerne en bedre fremtid på er imidlertid en samordnet indsats for at reformere, modernisere og diversificere deres økonomi, som har lidt meget under den globale økonomiske og finansielle krise.

Yderregionerne er forskellige, og der er derfor brug for løsninger, der er tilpasset den enkelte region. I denne nye strategi beskrives mulighederne for yderregionerne generelt, men hver region må finde sin egen vej til større velfærd i overensstemmelse med sine særlige kendetegn.

Selv om visse støtteinstrumenter til fordel for yderregionerne har vist deres værd, har yderregionerne nogle gange bedre gavn af, at EU-reglerne tilpasses, eller at der tages hensyn til deres specifikke behov i forbindelse med gennemførelsen. I denne strategi ønsker man at illustrere, hvordan yderregionerne kan inddrages i de mange initiativer, der gennemføres til støtte for Europa 2020-strategien, idet der sættes langt større fokus på situationen i yderregionerne i alle EU's politikker end tidligere.

---

¹ Der er ifølge artikel 349 og artikel 355, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), som ændret ved Det Europæiske Råds afgørelse af 29.10.2010 om ændring af øen Saint-Barthélemys status, otte regioner i EU's yderste periferi: de fire franske oversøiske departementer og regioner (Guadeloupe, Fransk Guyana, Martinique og Réunion) og ét oversøisk område (Saint Martin), to selvstyrende portugisiske regioner (Azorerne og Madeira) og en selvstyrende spansk region (De Kanariske Øer). Frankrig har i medfør af artikel 355, stk. 6, i TEUF fremsat en formel anmodning til Det Europæiske Råd om, at Mayotte, som i øjeblikket regnes blandt de oversøiske lande og territorier, får status af en region i den yderste periferi fra januar 2014.

² 3023. samling i Rådet (udenrigsanliggender), den 14. juni 2010.

Enestående ressourcer og merværdi

Yderregionernes merværdi for EU overordnet set må anerkendes i enhver strategi. Deres geostrategiske beliggenhed betyder, at de er ambassadører for EU i Atlanterhavet, Det Caribiske Hav og Det Indiske Ocean, at deres forbindelser til naboerne kan være til gavn for EU, og at de kan øge EU's indflydelse i deres region. På trods af yderregionernes begrænsninger har de mange særlige egenskaber, som potentielt kan skabe vækst. De udgør over halvdelen af EU's eksklusive økonomiske zone med en potentiel reserve af marine ressourcer på næsten 15 millioner km². Dette udgør et enestående "dybhavslaboratorium", hvor EU kan foretage undersøgelser inden områder som fødevarerikkerhed, klimaændringer, energi og bioteknologi. Det er også en fordel for den turisme, der bygger på enestående natur og kultur. Yderregionernes beliggenhed giver EU store muligheder for at udvikle aktiviteter vedrørende rumfart, astrofysik og satellitter. Der findes også en enestående diversitet af arter i yderregionerne og økosystemer, der er af stor betydning for biodiversiteten på globalt plan. Yderregionerne har sammen med de oversøiske lande og territorier flere endemiske dyre- og plantearter end hele Europa tilsammen, herunder over 20 % af verdens koralreve og laguner. Deres biodiversitet giver muligheder inden for sundhed, naturmedicin, naturpræparater og kosmetik og i mange andre sektorer, såsom materialer til miljøvenligt byggeri og træ. Der er i forskellige regioner mulighed for at udvikle vedvarende energikilder fra biobrændstoffer, vind, solvarme, jordvarme eller solceller. Hvad angår menneskelige ressourcer har yderregionerne i forhold til deres naboer en mere veluddannet arbejdsstyrke, bedre offentlige ydelser og en større knowhow, hvilket giver dem mulighed for at sælge tjenester og ekspertise i sektorer med høj værditilvækst.

De centrale principper i det foreslåede partnerskab for vækst skal:

- hjælpe yderregionerne med at udnytte alle muligheder for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst på grundlag af deres goder og lokale potentiale
- sikre, at europæiske politikker bidrager til at fjerne de hindringer, som specifikt står i vejen for yderregionernes fulde integration i det indre marked og
- øger anerkendelsen af yderregionerne som et gode for alle og af behovet for at tage deres særlige situation i betragtning.

Foranstaltninger, der skal støtte yderregionerne, forudsætter et partnerskab mellem EU, de nationale myndigheder og de regionale myndigheder. Der kræves en stærk vilje til handling på alle niveauer. Yderregionerne har selv et ansvar for at udnytte de muligheder, de har.

2. UDVIKLINGEN I DEN EUROPÆISKE STRATEGI FOR REGIONERNE I DEN YDERSTE PERIFERI

EU har siden 1999 formelt anerkendt yderregionernes særlige geografiske og økonomiske situation: deres fjerne beliggenhed, deres status som øsamfund, deres lille areal, deres topografi og klima og deres økonomiske afhængighed af et begrænset antal produkter, hvilket alt sammen er forhold, som alvorligt hæmmer deres udvikling (artikel 349 i TEUF) og gør det vanskeligt for yderregionerne at udnytte fordelene ved det indre marked.

Siden 2004 har Kommissionen fastlagt foranstaltninger til gavn for yderregionerne inden for tre prioriterede områder³: bedre tilgængelighed, bedre konkurrenceevne og større regional integration i naboregionerne. Siden 2008⁴ har Kommissionen koncentreret sig om, at udnytte yderregionernes enestående aktiver bedst muligt.

Yderregionerne⁵ har med støtte fra deres respektive medlemsstater⁶ samt Rådet og Europa-Parlamentet⁷ selv bidraget til drøftelserne om, hvordan den økonomiske situation kan forbedres. I 2011 fremlagde Pedro Solbes en rapport om Europas yderregioner og det indre marked ("*Europe's Outermost Regions and the single market: the EU's influence in the world*"⁸), hvori det blev understreget, at der er behov for en større integration af yderregionerne, både på et mere uddybet og konsolideret indre marked og i deres umiddelbare naboskab, idet der især bør tages udgangspunkt i den eksterne dimension i det indre marked.

Kommissionen iværksatte en analyse af vækstfaktorerne i yderregionerne ("**Growth Factors in the OR**"⁹), hvoraf det fremgår, at yderregionerne har strukturelle begrænsninger, men også muligheder for økonomisk vækst. Det fremgik også af analysen, at der er forskel på yderregionerne, og at der er behov for forskellige foranstaltninger, som er tilpasset den enkelte regions særlige behov. Konklusionen var, at hvis man skal styrke traditionelle sektorer som landbrug, er der behov for større produktdiversificering og for specialisering. Der er et stort potentiale i

---

³ KOM(2004) 343 af 26.5.2004 og KOM(2004) 543 af 6.8.2004.

⁴ Meddelelse fra Kommissionen: Regionerne i den yderste periferi: et aktiv for Europa (KOM (2008) 642 endelig af 17.10.2008).

⁵ Fælles memorandum fra regionerne i den yderste periferi: fra nu frem til 2020 af 14. oktober 2009.

⁶ Memorandum fra Spanien, Frankrig, Portugal og regionerne i den yderste periferi om en ny vision for yderregionerne ("A renewed vision of the European Strategy for outermost regions") af 7. maj 2010.

⁷ Betænkning fra Europa-Parlamentet om "Samhørighedspolitikens rolle med hensyn til EU-regioner i den yderste periferi inden for rammerne af EU 2020" af 18. april (ordfører: Nuno Teixeira).

⁸ Kommissær Michel Barnier bad Pedro Solbes Mira, tidligere landbrugsminister og økonomi- og finansminister i Spanien og tidligere EU-kommissær, om at foretage en analyse af yderregionernes situation på det indre marked
http://ec.europa.eu/internal_market/outermost_regions/index_en.htm

⁹ Kommissionen anmodede i 2009 Ismeri Europa om at foretage analysen, som blev offentliggjort i marts 2011.

bæredygtig turisme i de fleste yderregioner. Analysen pegede på nye sektorer, som tager udgangspunkt i yderregionernes aktiver, herunder biodiversitet og marine økosystemer, muligheden for at producere vedvarende energi, avanceret forskning vedrørende landbrugsmiljø, klima, astrofysik samt luft- og rumfartsforskning.

En anden undersøgelse om den demografiske udvikling og migrationsudviklingen og konsekvenserne for den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed i yderregionerne ("Demographic and migration trends in the OR: impact on economic, social og territorial cohesion"¹⁰) understreger også yderregionernes potentiale, men peger også på vanskeligheder med at nå uddannelses-, beskæftigelses- og miljømål.

EU's nye strategi for yderregionerne bør tage udgangspunkt i disse forhold.

3. PRIORITETERNE I DEN NYE EU-STRATEGI

Selv om den nuværende politiske strategi over for yderregionerne stadig er brugbar, bør den ajourføres og tilpasses i lyset af Europa 2020-strategien. Det betyder, at der bør lægges større vægt på at skabe beskæftigelse og vækst og på en samlet tilgang til klimaforanstaltninger. Prioriteterne er som følger:

- I. Der skal være bedre **adgang** til det indre marked. Adgang omfatter transport, men også videndeling og indførelse af ny informations- og kommunikationsteknologi til en rimelig pris.
- II. **Konkurrencedygtigheden** skal øges ved hjælp af modernisering og diversificering af yderregionernes økonomi, investering og innovation i sektorer med højt vækstpotentiale og/eller med høj værditilvækst (traditionelle og nye sektorer), vedvarende energi til rimelige priser, samt støtte til udvikling af den private sektor (primært til SMV og mikrovirksomheder) og til innovation i nye produkter og tjenester.
- III. Der skal skabes større **regional integration** i yderregionernes respektive geografiske områder for at øge EU's samfundsøkonomiske og kulturelle indflydelse gennem yderregionerne og fremme handel og videndeling. Yderregionerne er EU's "forpost" i deres respektive område, og EU nyder godt af deres tætte forbindelser til de oversøiske lande og territorier¹¹, til tredjelande, såsom vigtige nye vækstlande (dvs. Brasilien eller Sydafrika), udviklingslande samt til de udviklede lande, som yderregionerne historisk og kulturelt har tilknytning til.

---

¹⁰ Undersøgelsen blev foretaget af "Institut National d'Etudes Démographique" (INED) på anmodning af Kommissionen og offentliggjort i maj 2012.

¹¹ Oversøiske lande og territorier omhandlet i artikel 198 og artikel 355, stk. 2, i TEUF. Der skal især tages højde for Rådets kommende afgørelse om de oversøiske lande og territoriers associering med EU, navnlig bestemmelserne vedrørende det regionale samarbejde og integrationen af disse territorier.

- IV. Den **socialle dimension** af yderregionernes udvikling skal styrkes, bl.a. ved hjælp af foranstaltninger, der skaber beskæftigelse, øger færdigheder og uddannelsesresultater, reducerer antallet af børn, der forlader skolen tidligt, øger antallet af personer, der tager en videregående uddannelse, bekæmper fattigdom, forbedrer adgangen til sundhedsydelser og mindsker den sociale marginalisering.
- V. Foranstaltninger til at bekæmpe **klimaændringer** skal integreres i alle relevante politikker. Der vil blive truffet passende tilpasningsforanstaltninger og afbødende foranstaltninger.

De nye forslag i næste afsnit har hver især en positiv indvirkning på ovenstående prioriterede områder.

4. NYE FORSLAG

De foranstaltninger, der foreslås i denne meddelelse, skal gennemføres i partnerskab. Medlemsstaterne og de relevante regionale myndigheder bør forpligte sig til at udnytte yderregionernes potentiale bedst muligt og til at sikre, at nationale regler og praksis om nødvendigt tilpasses, således at de afspejler yderregionernes behov. Yderregionerne selv bør fortsat forbedre deres muligheder for at deltage i udbudsprocedurer i forbindelse med EU-programmer.

I overensstemmelse med Rådets konklusioner fra juni 2010 vil Kommissionen om nødvendigt sikre, at der ved forberedelsen af nye politiske tiltag, bl.a. i konsekvensanalyser, tages højde for yderregionernes situation.

Kommissionen vil gøre yderregionerne mere synlige i sin kommunikationspolitik og fortsat udveksle og midlertidigt udstationere embedsmænd fra henholdsvis yderregionerne og EU-institutionerne.

4.1. Den interne dimension

1) Samhørighedspolitik

Samhørighedspolitikken er EU's vigtigste værktøj, når Europa 2020-strategien skal gennemføres, idet den koncentrerer EU's investeringsmidler til jobskabelse og vækst mest muligt. I yderregionerne vil samhørighedspolitikken støtte investeringer i intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Der vil blive lagt vægt på investeringer for på et mere permanent grundlag at mindske forskellene i forhold til resten af EU. Den tematiske koncentration af midler, som foreslås i forslaget til en reform af samhørighedspolitikken, vil især bidrage til at sikre, at der stilles betydelige midler til rådighed til innovation i bred forstand, at man fremmer en modernisering og diversificering af økonomien, at der tages fat på behovet for at investere i menneskelige ressourcer, at SMV styrkes, således at man skaber nye og bevarer

eksisterende job, at der gives støtte til klimatilpasningsforanstaltninger og foranstaltninger, der afbøder klimaændringernes konsekvenser, samt at de vedvarende energikilder udvikles.

Kommissionen foreslår, at yderregionerne fortsat tilbydes særbehandling, således at de kan udnytte investeringsmidlerne bedst muligt. Der foreslås en samfinansieringssats på 85 % uanset yderregionernes BNP. Det foreslås også at give en særlig bevilling for at afbøde de ekstra udgifter, der er forbundet med yderregionernes begrænsninger, og for at diversificere og modernisere deres økonomi.

Kommissionen vil vurdere, om de enkelte yderregioners behov og aktiver bliver korrekt afspejlet i de partnerskabsaftaler, som Kommissionen og hver medlemsstat skal indgå for den næste finansielle periode.

Hver yderregion vil skulle analysere sit potentiale og sikre, at der ud af midlerne fra Den Europæiske fond for Regionaludvikling (EFRU) bevilges en vis mængde til forskning og innovation, til fremme af nye beskæftigelses- og erhvervsmuligheder, bl.a. for at mindske hjerneflugt, samt til energieffektivitet og vedvarende energi. Medlemsstaterne skal sikre, at yderregionernes repræsentanter inddrages fuldt ud i udarbejdelsen og tilsynet med aftalen.

Yderregionerne vil blive opfordret til at tildele passende midler til de finansielle instrumenter under samhørighedspolitikken for at forbedre mindre til mellemstore virksomheders adgang til finansiering samt til at udnytte de finansielle og ikke-finansielle produkter, der findes under initiativer som Jeremie- eller Jasmine-initiativet, for at udvikle muligheden for mikrolån på deres område.

Platformen for intelligent specialisering¹² hjælper medlemsstaterne og regionerne, når de skal udarbejde deres innovationsstrategier for samhørighedspolitisk finansiering. Den giver yderregionerne en mulighed for at udnytte deres enestående aktiver inden for videnskab og teknologi og for derved at bidrage til og nyde godt af nye muligheder på det europæiske forskningsområde. Sådanne projekter og innovationsstrategier bør udnytte synergier mellem Horisont 2020 og den nye samhørighedspolitik fuldt ud. Projekter, som finansieres ved hjælp af forskningsrammeprogrammer og samhørighedspolitiske midler kan spille en stor rolle, når man skal tiltrække og uddanne videnskabsfolk og integrere yderregionerne fuldt ud i det europæiske forskningsområde, bl.a. kan de have en afsmittende virkning på den lokale og regionale økonomi.

Med Kommissionens forslag vil Den Europæiske Socialfond også fortsat kunne støtte yderregionerne, som er blandt de regioner, der har den højeste arbejdsløshed i EU. Der er behov for betydelige investeringer, hvis man vil øge erhvervsfrekvensen og arbejdskraftens mobilitet (både nationalt og transnationalt), fremme uddannelse, færdigheder og livslange læring, især med henblik på at nedbringe antallet af børn,

---

¹² <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

der forlader skolen tidligt, og hvis man vil øge deltagelsen i og niveauet på videregående uddannelser. Den Europæiske Socialfond vil også hjælpe yderregionerne med at gøre arbejdstagere og virksomheder mere omstillingsparate, øge produktiviteten, sikre integration af unge på arbejdsmarkedet, øge den sociale inklusion og styrke den institutionelle kapacitet. Yderregionerne bør udnytte det foreslåede EU-program for social udvikling og innovation, herunder Progress, Eures og den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress.

Kommissionen har foreslået, at man styrker det **territoriale samarbejde**, som finansieres af EFRU¹³, og involverer yderregionerne for at forbedre konkurrencedygtigheden, handelen og videndelingen med naboerne. Ifølge dette forslag bør yderregionerne modtage mindst 150 % af den EFRU-støtte, de modtager i indeværende år, plus en yderligere bevilling på 50 mio. EUR. Det samlede beløb, der kan bevilges til yderregionernes initiativer uden for EU, bør øges fra 10 % til 30 % for at fremme deres projekter med nabolande og naboer. Kommissionen understreger de muligheder, de nuværende ordninger giver for transnationalt samarbejde, men er villig til at overveje at fremme yderregionernes transnationale samarbejde om søgrænser, der ligger over 150 km fra hinanden.

2) Traditionelle sektorer

Undersøgelse af vækstfaktorer:

"Produktion og beskæftigelse ... kan kun styrkes ved produktdifferentiering og specialisering"

"Mulighederne for at specialisere sig udnyttes stadig ikke fuldt ud, det gælder f.eks. økoturisme, miljøturisme, social turisme, kulturturisme og wellness-turisme"

Landbrug og udvikling af landdistrikterne. Landbrugsstøtteordningen under POSEI (særlige programmer for bestemte regioner som følge af disses afsides beliggenhed og ø-karakter) er et instrument, der er udviklet specifikt med henblik på yderregionerne. Under programmets to afsnit, nemlig særlige forsyningsordninger og støtte til den lokale landbrugsproduktion, har medlemsstaterne et vist råderum med hensyn til udgifter, bl.a. udgifter til tiltag, der skal diversificere produktionen. Rapporten om virkningen af POSEI-reformen i 2006 bekræfter, at ordningen passer godt til yderregionernes behov, og at de bevilgede ressourcer har gjort det muligt at opfylde målene med programmet. Kommissionen foreslår, at ordningen bevares med visse tilpasninger, og at den eventuelt tages op til revision i 2013. I forbindelse med en eventuel revision af POSEI, vil betydningen af nye aktivitetsområder, såsom tømmerproduktion i Fransk Guyana, blive undersøgt.

¹³ KOM(2011) 611 endelig af 6.10.2011.

Kommissionen foreslår også, at yderregionerne fortsat får særbehandling i forbindelse med Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)¹⁴ for at forbedre konkurrencedygtigheden, diversificeringen af aktiviteterne i landdistrikter, den bæredygtige forvaltning af naturressourcer og for at opnå en afbalanceret territorial udvikling af landdistrikterne.

Fiskeri. I Kommissionens forslag til reform af den fælles fiskeripolitik foreslås det, at fiskebestandsforvaltningen og beslutningstagningen gøres mere regional, idet der ses på havområder og tages hensyn til de lokale bestande. Som led i denne regionaliserede tilgang drøfter Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet, hvordan det sikres, at berørte parter i yderregionerne reelt inddrages i høringsprocessen og i udviklingen af bevaringsforanstaltninger, herunder ved at oprette et rådgivende råd specifikt for yderregionerne, således at der i højere grad tages hensyn til deres særlige situation.

Den lokale fiskeindustri i yderregionerne bør ligeledes få ansvar for at forvalte fiskeriet og udarbejde en markedsføringsplan for at øge produkternes merværdi. Yderregionerne kunne iværksætte en række af foranstaltningerne i Den Europæiske Hav- og Fiskerifonds forslag, som er særligt relevante for dem, såsom initiativer til gavn for en bæredygtig lokal udvikling af fiskeriområder eller mindre kystfiskeriflåder, herunder rådgivning om virksomheds- og markedsføringsstrategier eller undersøgelser af innovative fremgangsmåder. Støtte til akvakulturvirksomheder og forarbejdningsvirksomheder kunne også være en vigtig støttekilde for potentielle støttemodtagere i yderregionerne og bidrage til at skabe nye beskæftigelsesmuligheder lokalt i disse virksomheder.

Med hensyn til støtte tager den foreslåede Hav- og Fiskerifond hensyn til yderregionernes særlige karakter ved at tilbyde ekstra finansiel støtte i form af øget støtteintensitet til fondens investeringer i disse regioner. Den foreslåede Hav- og Fiskerifond har også planer om en godtgørelsesordning, det såkaldte "POSEI for fiskeri", således at yderregionerne fortsat vil kunne modtage støtte¹⁵.

Med udgangspunkt i den model, der findes for Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer, drøfter Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet desuden, om der bør oprettes en eksklusiv adgangszone for de franske yderregioner.

Turismen er en veletableret aktivitet i nogle yderregioner, men der er stadig et stort potentiale for yderligere vækst ifølge undersøgelsen af vækstfaktorer. Yderregionerne opfordres til at gøre en større indsats for at gennemføre de foranstaltninger, der er beskrevet i meddelelsen "en ny turismepolitik for Europa – verdens førende turistmål" (juni 2010), for at gøre turismen bæredygtig og skabe vækst ved hjælp af specialisering. Effektiviteten bør øges gennem større brug af informations- og

---

¹⁴ KOM(2011) 627 endelig/2 af 19.10.2011.

¹⁵ KOM(2011) 804 endelig af 2.12.2011.

kommunikationsteknologi og ved at øge kvaliteten, færdighederne og kompetencen. De nye samhørighedspolitiske programmer vil være en kilde til investering i turismen.

Kultur- og naturarv er vigtige til kilder til udvikling af turismen i yderregionerne. EU vil fremme foranstaltninger, som bidrager til beskyttelse og forsvarlig anvendelse af natur- og kulturarven, til dens merværdi, herunder biodiversiteten, og til at gøre den tilgængelig for turismen i yderregionerne.

Kommissionen vil sikre, at yderregionerne har adgang til EU's kommende **kulturpolitiske** programmer og initiativer, således at den kulturelle og kreative industri udvikles.

3) Nye sektorer

Undersøgelse af vækstfaktorer:

"[Der skal skabes den rette] balance mellem en radikal forbedring af de traditionelle sektorer og tilstrækkelig vækstmuligheder for nye produkter og sektorer"

"Blanding af lokale ressourcer, ny teknologi og den måde, hvorpå faktorerne er organiseret, kan skabe en konkurrencefordel"

"Politikkerne skal samle og koncentrere de menneskelige og materielle ressourcer og gøre dem mere markedsorienterede snarere end at sprede dem på for mange forskellige områder".

Forskning og innovation. Yderregionernes deltagelse i FTU-netværk er afgørende for at skabe "intelligent" vækst i yderregionerne. Der findes allerede mange gode eksempler på god praksis, men det er stadig vanskeligt at skabe tilstrækkelig forskning. Det foreslåede Horisont 2020-program vil fremme den videnskabelige ekspertise i yderregionerne, støtte innovation både med hensyn til teknologi og arbejdsmetoder og stimulere den private sektors investering i nye forsøg, bl.a. i landbruget og endemisk biodiversitet. Formålet er at få interesserede parter fra en bred vifte af områder inddraget i innovation, som kan føre til nye produkter eller nye anvendelser i traditionelle sektorer, eller som kan skabe nye erhvervs muligheder og dermed ny beskæftigelse.

Bæredygtig energi. EU vil støtte igangværende og nye tiltag, hvis formål er at gøre yderregionerne mindre afhængige af energiimport og fossilt brændstof og at udvikle vedvarende energikilder ved hjælp af strukturfondene og initiativer som Ø-pagten. Formålet er at gøre yderregionerne mere selvforsynende med hensyn til energi og at støtte oprettelsen af ekspertisecentre, hvilket vil bidrage til at nå målet om at reducere CO₂-udslippet med mindst 20 % inden 2020.

På baggrund af Europa-Parlamentets forslag på energiområdet vil Kommissionen sammen med yderregionerne og deres medlemsstater undersøge, hvordan samhørighedspolitiske midler til vedvarende energi og energieffektivitet bedst kan anvendes, så yderregionernes særlige behov og kapacitet tilgodeses.

Maritime muligheder. I lyset af udviklingen i den integrerede EU-havpolitik¹⁶ kan der i perioden 2014-2020 bevilges EU-midler fra den fælles strategiske ramme eller andre relevante horisontale programmer til de økonomiske sektorer, der har tilknytning til havet. I den forbindelse bør de makaronesiske og de karibiske yderregioner udnytte de muligheder, der er i EU's havstrategi for Atlanterhavsområdet¹⁷.

Med hensyn til vidennetværk har Kommissionen til hensigt at lancere det europæisk havobservations- og havdatanetværk (EMODNET) efter 2012 i yderregionerne. Kommissionen vil fortsat tage hensyn til yderregionerne ved gennemførelsen af EU's integrerede havpolitik, herunder initiativet "Blå vækst"¹⁸.

4) Udvikling af iværksætterkulturen

Små og mellemstore virksomheder er vigtige for yderregionernes forholdsvis lille økonomi. Et af de største problemer er at få adgang til finansiering til erhvervsudvikling. Kommissionen vil tage hensyn til yderregionernes særlige situation i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen om bedre adgang til finansiering for SMV¹⁹ og aksens vedrørende mikrofinansiering og socialt iværksætteri i programmet for social udvikling og innovation²⁰. Ud over hvad der kan sættes iværk ved hjælp af EFRU-initiativer, såsom Jeremie, vil Kommissionen sammen med EIB-gruppen samarbejde med medlemsstaterne og yderregionerne for at støtte oprettelsen af lokale investeringsfonde i hver yderregion og udviklingen af regionale kapitalmarkeder/investeringsmarkeder.

Socialt iværksætteri. Sociale virksomheder er meget vigtige løftestænger for inklusiv vækst og udvikling. Yderregionerne bør undersøge mulighederne under det nye initiativ for socialt iværksætteri, som blev vedtaget i oktober 2011, som har til formål at skabe gode vilkår for virksomheder, hvis primære formål er at indfri sociale behov, og som indeholder en omfattende handlingsplan for, hvordan sociale virksomheder gøres mere synlige, og hvordan de får bedre adgang til finansielle midler. Der er i den forbindelse stillet forslag om en udtrykkelig prioritering af disse investeringer i EFRU- og ESF-forordningerne for 2014-20.

---

¹⁶ KOM(2007) 575 endelig af 10.10.2007.

¹⁷ KOM(2011) 782 endelig af 21.11.2011.

¹⁸ Rådets konklusioner 19.12.2011, punkt 12.

¹⁹ KOM (2011) 870 endelig af 7.12.2011 og SEC(2011) 1527 endelig.

²⁰ KOM(2011) 609 endelig af 6.10.2011. Gennemførelsen af disse foranstaltninger kan ske ved hjælp af finansielle instrumenter med en udnyttelse af midler afhængigt af bl.a. betingelserne for og kendskabet til instrumenterne samt af mikrokreditgivernes efterspørgsel.

5) Integration i det indre marked

I akten for det indre marked²¹ understreges det, at det indre marked spiller en vigtig rolle som platform for yderregionernes udvikling af konkurrenceevnen. Et nyt kapitel til akten for det indre marked forventes at blive vedtaget i efteråret 2012. Der vil, hvor det er relevant, blive taget hensyn til yderregionernes særlige situation, således at de kan blive fuldt integreret i det indre marked.

Den største forhindring for en fuld integration er yderregionernes afsides beliggenhed. EU vil tage højde for yderregionerne i forbindelse med gennemførelsen og udviklingen af det **transeuropæiske netværk** inden for transport²², telekommunikation og energi. For disse tre områders vedkommende vil yderregionerne blive omfattet af projekter af fælles interesse²³, hvis det er hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med de politiske mål og kriterier som anført i de sektorspecifikke retningslinjer, når de er vedtaget. Samme tilgang vil blive fulgt i den foreslåede Connecting Europe-facilitet (CEF), når man skal identificere de projekter af fælles interesse, der er støtteberettigede. Inden for transport vil projekter af fælles interesse, som involverer yderregioner og har fokus på motorveje til søs, være berettiget til finansiel støtte fra den foreslåede Connecting Europe-facilitet.

Efter Europa-Parlamentets forslag på transportområdet vil Kommissionen sammen med yderregionerne og deres medlemsstater undersøge, hvordan mulighederne for samhørighedspolitiske midler bedst kan udnyttes i de enkelte tilfælde.

Det er vigtigt at få afhjulpet manglen på it-færdigheder og give yderregionerne større adgang til det **digitale indre marked**. I alle kommende forslag på lovgivningsområdet for det europæiske digitale indre marked vil der specifikt blive taget hensyn til yderregionerne, således man får etableret et velfungerende og effektivt digitalt indre marked.

Statsstøttere er afgørende for at undgå konkurrenceforvridning på det indre marked. I artikel 107, stk. 3, litra a), i TEUF anerkendes yderregionerne specifikt som regioner, hvortil der kan ydes støtte til fremme af den økonomiske udvikling under hensyn til deres strukturelle, økonomiske og sociale situation. I den forbindelse vil retningslinjerne for regionalstøtte fortsat give mulighed for præferencebehandling af yderregioner.

Reglerne for offentlige indkøb, som bygger på fair og åbne udbud, er grundstenen i det indre marked. Kommissionen vil undersøge muligheden for at afspejle yderregionernes situation i gennemførelsesfasen, når dens forslag til en reform af

---

²¹ KOM(2011) 206 endelig af 13.4.2011. [Der er brug for] "Et bedre integreret marked, der udfylder rollen som platform for udvikling af den fælles konkurrenceevne for kvinder og mænd, virksomheder og europæiske områder, herunder de mest fjerntliggende og mindst udviklede områder".

²² KOM(2011) 650 endelig/3, af 6.2.2012, artikel 4, stk. 2, litra j).

²³ Se afsnittet om den eksterne dimension nedenfor.

EU's udbudsregler er blevet vedtaget. For at afgøre, om offentlige kontrakter, som ikke eller kun delvis er omfattet af EU's udbudsregler, er omfattet af EU-traktatens regler og principper, har yderregionernes omstændigheder allerede en vis betydning²⁴. Den nuværende situation bør dog tydeliggøres. De kontraherende myndigheder i yderregionerne kan kræve, at de virksomheder, som har fået tildelt den offentlige kontrakt, ansætter lokal arbejdskraft, så længe der ikke forekommer direkte eller indirekte diskrimination med hensyn til etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser²⁵, og interessekonflikter forebygges og undgås.

Beskatning og told. Der findes særlige ordninger, som har bidraget til at gøre yderregionerne mere konkurrencedygtige. Kommissionen vil undersøge de berørte medlemsstaters anmodninger om og begrundelser for at forlænge eller ændre disse ordninger, og den vil dernæst fremsætte forslag, som tager højde for de konsekvenser, ordningerne har for den lokale økonomi og det indre marked. Principperne om god forvaltning på skatteområdet (gennemsigtighed, informationsudveksling og fair konkurrence på skatteområdet) bør finde anvendelse som i enhver anden del af unionen.

Bedre information. Der vil i hver yderregion blive etableret kontaktpunkter om det indre marked, som tilbyder virksomheder og offentlige ansatte i yderregionen uddannelsesforanstaltninger og oplysninger om de forskellige muligheder, der findes. Der vil også blive gjort større brug af IMI- og Solvit-platformene.

Uddannelse og færdigheder. Det foreslåede program "Erasmus for alle"²⁶ vil give mulighed for at støtte partnerskaber mellem yderregionernes virksomheder og uddannelsesinstitutioner (dvs. universiteter og erhvervsuddannelsesinstitutioner), og det vil fremme mobiliteten blandt studerende og undervisere, så de kan rejse til og fra yderregionerne. Midler fra Den Europæiske Socialfond kan benyttes til at modernisere uddannelsessystemet og til foranstaltninger, der forbedrer adgangen til uddannelse af høj kvalitet.

Med hensyn til **forbrugerpolitik** vil Kommissionen om muligt tage hensyn til yderregionernes situation, når den skal gennemføre sin nye europæiske forbrugerdagsorden. De emner, der er særligt relevante for forbrugere i yderregionerne, vedrører sektorer såsom rejse-, telekommunikations- og energisektoren.

Sundhed er vigtigt spørgsmål i betragtning af de store forskelle på den forventede levealder og sundhedstilstanden mellem yderregionerne og fastlandet. Der findes

---

²⁴ I betragtning af, at det geografiske sted samt markedets størrelse og struktur er kriterier, der afgør, om en kontrakttildeling er af interesse for operatører fra andre medlemsstater – se EUT C 179 af 1.8.2006: punkt 1.3 i Kommissionens fortolkningsmeddelelse om den fællesskabsret, der finder anvendelse på tildelingen af kontrakter, som ikke eller kun delvis er omfattet af udbudsdirektiverne.

²⁵ Domstolens dom, sag 31/87 *Beentjes Sml.* [1988], s. 4635.

²⁶ KOM(2011) 788 endelig af 23.11.2011.

samhørighedspolitiske tiltag, der giver mulighed for at investere i sundhedsinfrastrukturen, herunder i telemedicin og uddannelse af sundhedspersonale i yderregionerne.

6) Beskyttelse af yderregionernes miljø

EU's civilbeskyttelsespolitik støtter foranstaltninger, som har til formål at gøre yderregionerne mindre sårbare over for naturkatastrofer ved at skabe vilkår for en mere bæredygtig vækst. Yderregionernes geografi og vanskelige topografi gør det vanskeligt at anvende indsatsressourcer og skaber særlige behov for bistand i tilfælde af større kriser. I beslutningerne om henholdsvis indførelse af et finansielt civilbeskyttelsesinstrument og indførelse af Fællesskabets civilbeskyttelsesordning²⁷ henvises der til yderregionernes særlige behov, og der tages højde herfor i gennemførelsen af EU- foranstaltninger vedrørende civilbeskyttelse. Denne støtte fastholdes i forslaget om en EU-beskyttelsesmekanisme²⁸.

Klima. EU vil sætte ind både ved at afbøde klimaændringerne og ved at tilpasse forholdene til klimaændringerne²⁹. Yderregionerne bør gøres mere modstandsdygtige over for klimaændringerne ved hjælp af tilpasningsforanstaltninger i alle relevante sektorer og ved at fremme en grønnere, CO₂-fattig økonomi, forbedre energi- og ressourceeffektiviteten samt ved at gøre transporten og landbruget mere bæredygtigt. Kystbeskyttelse er særlig vigtig for yderregionerne. I 2013 vil resultaterne af en undersøgelse, som Kommissionen har iværksat om virkningerne af klimaændringer i yderregionerne, blive offentliggjort.

Biodiversitet og økosystemydelse. Der vil blive gjort en større indsats for at styrke biodiversiteten og økosystemydelse i yderregionerne, idet man vil bygge på initiativer som BEST (Biodiversity and Ecosystem Services in Territories), som er en frivillig ordning i yderregionerne og de oversøiske lande og territorier, som bidrager til at indfri mål og gennemføre tiltag i EU's biodiversitetsstrategi. Tiltag på dette område kan finansieres ved hjælp af strukturfondene.

4.2. Den eksterne dimension

I betragtning af yderregionernes geografiske placering er de af EU's politikker, som har en ekstern dimension, meget vigtige for denne strategi. Yderregionerne har brug for at blive bedre integreret ikke bare i det indre marked, men også i deres eget nabolag, således at de kan udvikle deres eget potentiale og tilføre EU deres fulde merværdi. Der skal udarbejdes planer for det regionale naboskab i overensstemmelse med målene i EU's eksterne politikker. Det vil i højere grad blive sikret, at EU-myndighedernes foranstaltninger koordineres og supplerer hinanden, navnlig vil der

---

²⁷ Rådets beslutning 2007/162/EF af 5. marts 2007 og Rådets beslutning 2007/779/EF af 8. november 2007.

²⁸ KOM(2011) 934 endelig af 20.12.2011.

²⁹ Hvidbog - Tilpasning til klimaændringer: et europæisk handlingsgrundlag", KOM(2009) 147 endelig af 1.4.2009.

blive gjort mere for at forbedre koordineringen og synergien mellem de samarbejdsprogrammer, der får støtte af EFRU og andre instrumenter, primært Den Europæiske Udviklingsfond, men også instrumentet til finansiering af udviklingssamarbejde og partnerskabsinstrumentet. Det indre markeds eksterne dimension for yderregionerne vil også skulle styrkes, idet der vil blive taget udgangspunkt i det arbejde, der allerede er gjort i forbindelse med akten for det indre marked.

Samarbejdet mellem yderregionerne og deres naboer vil blive udbygget i alles interesse og med særlig fokus på at fremme økonomiske muligheder. Der kan ansøres til samarbejde ved at udnytte ad hoc-bestemmelser i EU-aftaler med tredjelande³⁰ bedre eller ved at gøre større brug af programmer, såsom Erasmus Mundus inden for uddannelse, eller programmer, hvor yderregionernes universiteter kunne føre an i uddannelsesaktiviteter. Yderregionerne har potentialet til at blive erhvervs- og samarbejdsplatforme og logistiske knudepunkter.

Handels- og fiskeriaftaler. Der vil i EU-aftaler blive taget behørigt hensyn til yderregionerne, f.eks. hvis aftalerne omfatter varer, der produceres i yderregionerne. Dette kan hjælpe producenter i yderregionerne til at konkurrere ikke kun i EU, men også på tredjelandes markeder. Praksis med at lade handelsaftaler, såsom de økonomiske partnerskabsaftaler, være ledsaget af konsekvensanalyser er nu veletableret og bør, hvor dette er relevant, også omhandle yderregionerne. Det er vigtigt at indsætte særlige beskyttelsesklausuler for yderregionerne, men der bør informeres bedre for at sikre, at klausulerne om nødvendigt udnyttes fuldt ud.

Nye eller mere effektive fly- og søruter mellem yderregionerne og deres naboer. Kommissionen vil overveje, hvordan der kan tages hensyn til yderregionernes særlige forhold, når den skal revidere retningslinjerne for luftfart³¹ fra 1994 og 2005 og retningslinjerne for søtransporten³² fra 2004. Kommissionen vil vurdere medlemsstaternes anmodninger om at indgå bilaterale aftaler med tredjelande, som er nabolande til yderregionerne, for at fastlægge serviceforpligtelser i forbindelse med passagertransport svarende til de public service-forpligtelser, der findes i EU-retten. Dette kan kun komme på tale, hvis markedsvilkårene alene ikke er nok til at tiltrække erhvervsdrivende, og såfremt der ikke forekommer forskelsbehandling af sidstnævnte, og de gældende bilaterale og multilaterale aftaler og statsstøtteregler ikke tilsidesættes. EU vil også overveje at indgå aftaler med nabolande til yderregionerne for at liberalisere og øge transportforbindelserne.

Energi. EU vil støtte projekter, der går ud på at skabe mere effektive energimarkeder, og som omfatter yderregionerne og nabolande og -territorier.

---

³⁰ F.eks. artikel 132, litra h), og artikel 239 i den økonomiske partnerskabsaftale Cariforum-EU.

³¹ EF-retningslinjer for finansiering af lufthavne og statslig startstøtte til luftfartsselskaber, som opererer fra regionale lufthavne (EUT C 312 af 9.12.2005, s. 1).

³² EU-retningslinjer for statsstøtte til søtransportsektoren (EFT C 13 af 17.1.2004, s. 3).

Elektroniske kommunikationsnet. Det har højeste prioritet at gøre netværksinfrastrukturen mere pålidelig. De eksisterende digitale netværk, som bygger på én undersøisk kabelforbindelse med lav kapacitet, sikrer ikke driftskontinuitet og er utilstrækkelige til at kunne levere ved konstant stigende hastigheder. Der skal gøres mere for at løse problemer med adgang, priser, kvalitet og sikkerhed i forbindelse med ikt-tjenester, især for at skabe de rette vilkår for højhastighedsinternettet. De nationale konkurrencemyndigheder spiller en vigtig rolle, når der skal fastlægges betingelser for at skaffe kapacitet via undersøiske kabler og for adgangen til den landbaserede del af disse kabler.

SMV med internationalt virke. Kommissionen vil tage særligt hensyn til yderregionerne, når den gennemfører de foranstaltninger, der er omtalt i meddelelsen "Små virksomheder i en stor verden"³³.

Alternative tvistbillæggelsesinstrumenter for virksomheder. Tillid mellem virksomheder i yderregionerne og deres "tredjelandsnaboer" er første skridt til at øge handelsstrømmene inden for en given region. Man bør derfor opfordre til, at der etableres alternative tvistbillæggelsesordninger for virksomheder i yderregionerne, de oversøiske lande og territorier og "tredjelandsnaboerne" ved at tilnærme de involverede parter retssystemer.

Mobilitet. Medlemsstaterne bør gøre mere for at fremme mobiliteten blandt vigtige grupper af tredjelandstatsborgere, såsom studerende, forskere og erhvervsfolk, samtidig med, at de fortsat bekæmper den ulovlige migration og menneskehandelen.

5. KONKLUSION

Yderregionerne har opnået gode resultater, men deres økonomiske situation er stadig forholdsvis svag. Aktører på alle niveauer bør stadig gøre en konstant indsats for at afbøde begrænsningerne og sikre, at yderregionerne integreres fuldt ud i det indre marked og i deres nabolag. Der skal tages højde for yderregionernes særlige situation i næste generation af de politikker, der skal gennemføre Europa 2020-strategien, og både yderregionerne og deres respektive medlemsstater skal gøre, hvad de kan for at udnytte de eksisterende muligheder. Der kan skabes ny vækst i yderregionerne ved at omstrukturere traditionelle sektorer som turist-, landbrugs- og fiskerisektoren, og ved at anvende forskning, teknologisk udvikling og innovation på gamle og nye sektorer og dermed sikre en ny specialisering.

Nøglen til velstand i yderregionerne er en modernisering af de traditionelle sektorer og en diversificering til velvalgte, nye områder. De enkelte yderregioner og deres respektive medlemsstat opfordres til at udarbejde en handlingsplan, der med mål og milepæle angiver, hvordan de vil gennemføre Europa 2020-strategien under hensyntagen til deres egen situation, og de forskellige instrumenter, der er til rådighed som anført i denne meddelelse.

---

³³ KOM(2011) 702 af 9.11.2011.

Kommissionen vil fortsat arbejde på at få integreret yderregionerne i det indre marked og i deres geografiske miljø ved hjælp af regelmæssige møder i en intern tværfaglig gruppe, der specifikt er oprettet til formålet. Senest ved udgangen af 2017 vil Kommissionen tage gennemførelsen af de enkelte foranstaltninger, der foreslås i denne meddelelse, op til fornyet overvejelse.